

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:			
Kölyvek:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
K u t a s i I m r e
kiadó s lap tulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fe

Visszapillantás.

Debreczen május 15.

Magyarország gazdasági annaleseiben az elmúlt téli időszak örökké nevezetes marad. Régen nem volt a munkanélküliek száma oly nagy, mint az idei télen 50—60.000-re tehető azon munkanélküliek száma akik a legjobb akarattal sem tudták a minden napi kenyeret megkeresni. Az éhség, nyomor kényszerítette őket alamizsnát kérni és elfogadni.

A társadalom ahelyett, hogy közgazdasági helyzet alapos megjavítására, annak fejlesztésére megtenné a megfelelő intézkedéseket: zsebébe nyul, nagylelkűen, bőkezűen osztogatja a filléreket a munkanélkülieknek. Erősen meg lévén győződve arról: ime megtett mindent, ami módjában volt. A gazdasági depresszió alatt a kormány szükségmunkák keresztülvitelét határozta el, így akarván a nyomoron enyhíteni. Sajnos, ezek mind csak félintézkedések. A mi betegségeink már nagyobb, mélyrehatóbb; azt nem lehet külső borogatásokkal gyógykezelné. Bajunk radikális kúrát igényel.

Mennél inkább halogatjuk, minél jobban irtózzunk az operációtól, annál veszélyesebb, annál fájdalmasabb lesz a műtét. Az építőipar nem tud a mély pangásból felocsudni.

Néhány monumentális középület, melyet az állam az építőipari válság enyhítésére épített: egy csepp viz a Dunába. Ezen épületek költségeiben úgy is elkészültek volna ha nincs építőipari pangás.

A vállalkozók munka hiányában nagyon is mélyre szorítják le árajánlataikat. Ly olcsó árak mellett megélni és tisztességes munkát szállítani lehetetlen. — Buda pest székeslőváros is most építési bérházaikat. A költségvetéssel szemben a versenytárgyalás 50 000 korona megtakarítást eredményezett. — Az idők jele.

Még rosszabb a helyzet vidéken. A monumentális építkezések nagyon szórványos. Ahol egy kis munka van, ott az árak nagyon nyomottak.

A kohók és hengerműveknél a helyzet éppen nem kecsegtető. Ezek működése összefüggésben van az építkezésekkel. A régi jobb időkben az üzem korlátlanul folytatódtott; idővel az eladás csökkent; a készletek nagyon felhalmozódtak. Biztos üzemi redukciókra van kilátásunk.

Ezt nagyon is jól tudják a külföldi börzéken. Enemű ipari vállalataink papírjait napról-napra szorítják le.

Mezőgazdasági gépiparunk szép fejlődésnek indult. Gyáraink berendezése, a készítmények minősége kifogástalan. E téren ismét a versengés érezteti káros hatását. Deprimálólóg hat a mezőgazdasági

gépipar fejlődésére az agráriusok nehéz anyagi helyzete.

Nagy befolyással lesz ezea iparágra a vigécz törvényjavaslat.

Ha az utazók intézménye megszűnik, kérdés lesznek-e képesek gyáraink a gázdákknak eladni a cséplőgép-garnitúrákat s más gépeket. Ezen iparág fejlesztésére csak egy mód áll előttünk: az export külföldre.

A kifelé szállításnál ismét más államok rejtett gépiparával kell minőségben és árban versenyezni; ez nagyon kemény dió. — Mintsem belföldön egyik a másikat nyomja le ok és cél nélkül, sokkal többet eredményezhet az export.

A M. Á. V. gépgyára is beláthatja e tétel helyességét s nem igyekszik mar olyan nagyon a belföldi piacot uralni, — inkább a külföldre gravitál. Ez a gyár újabbban az amerikai mintájú aratógépeket is készíti; ezáltal az importált enemű gépeket kiszorítja az országból.

Uj gyárak alakításáról kevés a mondanivaló. Bárhogy édesgetjük a külföldi vállalkozókat, bármily nagy szubvenziót és állami kedvezményeket helyezünk kilátásba, csak nem akar a gyáripár fellendülni. — Nagynehezen fej épül 1—2 gyár s ott is legtöbbször baj van. Legújabbban egy növényolaj gyár föllállítására adtak engedélyt Föl fog-e épülni: az a jövő titke. Textil-

Tárcza.

A kóristanó.

Irta: Csehov Antal.

Egyszer, mikor Pasa még szebb volt és fiatalabb, meglátogatta Petrovics Kolkapov Nikolaj, a szeretője. Rettenetes hőség uralkodott, Kolkapov éppen az ebédjét költötte el és igen rossz kedve volt. Mind a ketten szörnyen unatkoztak és várták, hogy mikor hűvösebb az idő, hogy sétálni meheszenek.

Hirtelen csergettek. Kolkapov, aki kabát nélkül papucsban üldögélt, fölugrott és kérdőleg nézett Pasára.

— Valószínűen a levélhordó, vagy talán valami barátom — nyugtatta meg az énekesnő.

Es ámbár Kolkapov nem sokat törődött a szeretője levélhordójával, — még kevesebbet a barátjával, mégis minden eshetőségre fogta a kabátját és a szomszéd szobába vonult. Pasa ezalatt kinyitotta az ajtót és legnagyobb ámulatára egy rendkívül szép és előkelő nővel találkozott, ki minden valószínűség szerint az ugynevezett tisztességesekhez tartozott.

Az idegen sápadt volt, nehezen lélekzett, mintha a sok lépcső kifárasztotta volna.

— Mi tetszik? — kérdezte tőle Pista.

Az idegen nő nem válaszolt mindjárt. Belépett a szobába, körülnézett, aztán, mint aki már nem bír tovább állni, leült. — Eköz-

ben halvány ajkai úgy reszkettek, mint a nyárfalevél.

— Itt van az uram? — szólalt meg végre, sirástól vörös szemét kérdően fűgesztve az énekesnőre.

— Miféle urról van szó? — kérdezte Pasa, ki érezte, hogy egyszerűben minden tagja hidegre vált a félelemtől.

— Az én uram... Kolkapov Petrovics Nikolaj.

— Ne... nem asszonyom. Én... én nem is ismerem senkit...

— Oh tehát azt állítja, hogy nincs itt? — kérdezte az asszony, most már sokkal biztosabban és valami sajátos mosolyal az ajka körül.

— Nem... nem tudom kit gondol.

— Maga ocsmány, utálatos, aljas személy maga... — mormogta az idegen asszony, megvető pillantásokat vetve Pasára. — Igenis az... Közönséges személy és csak annak örülök, hogy végre szemébe mondhatom ezt magának. Érti?

Pasa úgy érezte, hogy erre a feketébe öltözött, filigrán asszonyra rendkívül visszatartó benyomást gyakorolhatott, — mire nyomban eszébe jutott piros, duzzadt ajka, széplője, meg aztán homlokára lelógó sűrű haja, a mit sohasem tudott visszafésülni és mindezt kezdte magát nagyon szégyelni. Ugy tetszett neki, hogyha talán soványabb volna, meg az a hajcsomó nem éktelenen el a homlokát, akkor talán inkább sikerült volna elhítenni, hogy nem tisztességtelen és akkor talán nem szégyelné magát most annyira, hogy majd elsüllyed bele.

— Hol van az uram, folytatta tovább

az asszony. — Különben nekem most már mindegy, akár hol is van. — Azt azonban megmondom, hogy nyomára jöttek Petrovics Nikolaj sikkasztásainak és most keresik... Be akarják zárni, — most már érti? Ez a maga műve! — még ma elfogják, — folytatta tovább, közben fel felsőhajtván. És ennek maga az oka, szemtelen, — aljzs fehérsége! — utálatos csunya teremtés! — fejezte be végre, — s mikor ezt mondta, — még az arcát is felhuzta, hogy annál jobban kifejezhesse megvetését.

Egy darabig csönd volt, mialatt Pasa gyökeret vert az ijedelemtől. Aztán megint elkezdte az asszony.

Tehetetlen vagyok... értsen meg, aljas teremtés... nem tehetek semmit, meg van kötve a kezem. — Maga most erősebb nálamnál, de azért van valaki, a ki magánál is erősebb és meg fog védelmezni engem és a gyermekeimet. Isten mindenütt jelen van, Isten igazságos. Ő meg fogja bosszulni minden elejtett könyvem, összes álmatlan éjszakáimat. Még lesz idő, mikor gondolni fog rám.

Megint csönd lett. Az idegen nő kezzeit tördelve járt fel-a-a a szobában. Pasa pedig tompa, — kifejezéstelen arczczal bámulta:

— Hiszen én nem is tudok semmiről, nagyságos asszonyom! — zokogott Pasa.

— Hazudik! — kiáltott feléje az asszony, szeméit villogtatva. — Mindent tudok! — Ismerem már régen, tudom, hogy az utolsó időben mindennap itt töltötte az idejét.

iparunk terén nincs vállalkozás, nincs gyár: önálló vámterület nélkül senki sem ily nagyszabású, nagy tőkét és pénzáldozatot igénylő vállalkozásba fogni. Hiába való minden törekvés.

Hajó-gyár iparunk nincs és nem lesz a kormány és képviselőház jóvoltából. A magyar ruggyantaggyár, varrógépgyárunk szépen fejlődik.

Waggongyáraink erősen küzdenek a léttel. A kormány az utolsó órában juttatott nekik szerény megrendelést, mely az éhhaláltól mentette meg őket.

Szép fejlődésnek induló elektromos iparunk, ha váratlan esemény közbe nem jön, aligha meg nem akad. — Kevés a megrendelés, — az üzemet a személyzet csak áldozatok árán képesek fentartani. Ezt mozdította legutóbbi évi jelentésében a Ganz gyár.

Asztalos és lakatos áru gyárak is csak tengődnek.

Observator.

Olesó iparsó.

Debreczen, május 15.

Az iparosság egyik ősrégi panaszát van hivatva orvosolni az a pénzügyministeri körrendelet, mely az iparsóügy reformját a gyakorlatban is életbelépteti. Eddigi tapasztalat szerint ugyanis azon gyárosok és iparosok, kiknek üzemük folytatására denaturált iparsóra van szükségük, egyrészt az engedé-

lyek kiadásánál beállott hosszadalmas eljárás végeztől másrészt pedig a felszámított magas költségek miatt nem oly mértékben vették igénybe az iparsónak használatát, mint azt üzemük terjedelme és érdekük megkívánta volna. Mindez csupán azon nehézség, bonyodalmas és túlságosan bürokratikus eljárás-járásnak tulajdonítható, melylyel az iparsó beszerzése jár — ugy annyira, hogy nálunk valóságos elleneszen tárgy volt az iparosoknál s inkább a drágább konyhasóval dolgoztak, semhogy kitegyék magukat ezen költséges, lassu s sok huza-vonával járó kellemetlenségeknek és bajoknak.

Ily körülmények között azután mi sem volt természetesebb, minthogy nálunk az iparsó fogyasztás a minimumra redukálódott s komikusan csekély maradt. Most egyszerre megváltozik mindez s ezentúl bármily iparág mely törvényes kedvezmény alapján használhatja az iparsót, minden nehézség nélkül fedezheti szükségletét. Egyszerűen pár sort kell írni a keresk. és iparkamárához s az évi iparsó szükségletét igazolására bizonyítványt kell kérni.

A kamara ezen bizonyítványt megküldi a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnak, mint a Magyar Királyi Sójövedék Vezérügynökségének, ki azután minden közbenjárás díj nélkül, teljesen ingyen elvégzi az idevágó összes munkálatokat. Felsorolunk itt néhány oly iparágat, melynek körében iparsót használni lehet: bőrgyárak és bőrkereskedők, szappangyárak és gyertyafőzők, olaj- és pet-

róleumfinomítók, szódagyárak, vegyészeti gyárak, kohóművek és érczárú gyárak, üveggyárak, fonó és szövőgyárak, csútrázók, kávé-sok, mészáros és hentesiparosok, festőgyárak stb. Az iparosnak a részére engedélyezett sémennyiséget nem kell egyszerre átvenni vagy megfizetni, hanem tetszése szerint rendelhet egy két métermázsát is. Az iparsótörvény intézkedésni szerint mindenki, aki iparsó használatára engedélyt nyert, biztosított tartozik letenni, mely körülbelül 5 korona volna métermázsánként. A Magyar kereskedelmi Részvénytársaság gondolkodott arról, hogy az iparosok e teher alól is felszabaduljanak s a kaucziót leteszi helyettük, amiért az iparos csupán 4% díjat tartozik fizetni, ami métermázsáuként egy egész évre csupán 20 fillért tesz ki. Akinek az előző években már volt engedélye az megrendelheti az iparsót a Magy. Kereskedelmi Részvénytársaságtól, ha régi engedélyét beküldi. Az iparsó 50 kilogramos zsákokban lesz szállítva, a kinek van jó zsákja s bérmentve beküldi a bányahelyre, annak nem kell zsákot vennie. Az iparsó árán kívül az iparos csupán a megfelelő vasuti fuvardíjat fizeti s ezzel összes kiadásai fedezve vannak. Ily üdvösintézkedések valóban kielégítik az iparosság igényeit s kívánalmait s a debreczeni keresk. és iparkamara kerülete érdeklőit részére készséggel állítja ki a szükséges igazolványokat.

S. K.

— Igen. De mi van abban. Hozzám sokan eljönnek. De én senkit sem kényszerítetek rá, a ki nem akar.

— Azt mondom magának, hogy sikerkasztás történt. — Ó a tolvaj, a ki idegen pénzhez nyult! Egy ilyenért... mint magam! — Hallja — folytatja az asszony, megállva Pasa előtt — magának nem lehetnek elvei, maga csak azért van a világon, hogy rosszat cselekedjék, az a végzetlenség, de azt még sem hiszem, hogy annyira súlyos volt, a mi minden emberi érzésből kivetkőzött. Neki felesége, gyermekei vannak... Ha őt most elítélik, elküldik Sziberiába, akkor én meg gyermekeim éhen halhatunk... Értse meg ezt! De van egy mód, a mivel őt és bennünket meg lehet menteni a szegyénytől és a gyalázattól.

Ha én ma kilencszáz rubel biztosítékot adok, — akkor nem üldözik tovább. — Mindössze csak kilencszáz rubel!

— Miféle kilencszáz rubelről beszél? kérdezte Pasa halkán. Én... én nem tudok semmiféle pénzről... Nekem nem adott. Én nem kilencszáz rubelért kérek magától... magának nincsen pénze, nekem pedig nem is kell a magáé... Másvalamire kérem.

A férfiak rendszeren ékszereket szoktak ajándékozni az olyanoknak, min maga. Adja most nekem vissza azokat az ékszereket, melyeket a férjem vett.

— Nagyságos asszonyom, ő nekem sohasem adott ékszereket, — hebegte Pasa, aki kezdte már érteni a dolgot.

— Hát hol van akkor a pénz! Elpazarolta a magáét, az enyémet, meg a másét... Hova tette? Hallgasson meg, kérem! Fel voltam háborodva, sok kellemetlen dolgot mondtam önnek, amiért most megkövetem. Tudom, hogy gyűlöl, de ha mégis képes a részvétre, képzelje magát az én helyzetembe. Könyörgöm önhöz, adja vissza az ékszereket!

— Hm... szólalt meg Pasa és vállát vonogatta. — Isten látja lelkemet, szívesen megtenném, de nem adott soha semmit. Hígye el nem adott semmit. Különben — javította ki magát — most emlékszem, hogy hozott egyszer két dolgot, azt visszaadhatom, ha éppen úgy tetszik.

Pasa a toalett-asztalkájából két vékonyka aranykarkötőt vett ki, mind a kettő belül üres volt.

— Kérem — szólt — tessék, ezeket szívesen odaadom.

Az idegen nő erre vérszíves lett, arczima láthatóan rángatózni kezdtek, meg volt sértve.

— Mit kínál nekem itt? — szólt dühösen. — Nem alamizsnáért jöttem, hanem azért, ami nem az öné... amit ön kihasználva a viszonyukat, ebből a szerencsétlen, gyenge emberből kioroszakolt... Csütörtökön, mikor a férjemmel sétált a tengerparton, drága karkötőket és mellüket vitel. Nem szükséges tehát, hogy most én előttem adja az ártatlan báránykát. Utoljára kérem, ideadja-e az ékszereket vagy nem?

— Milyen furcsa is maga — válaszolt Pasa, — aki most már megbántva érezte magát. — Biztosíthatom, hogy az ön Petrovics Nikolájától e karkötőn és gyűrűn kívül semmit sem kaptam. — Mindig csak kalácsot hozott...

— Kalácsot — nevetett gúnyolódva az asszony. — Otthon a gyerekeknek nincs mit enni és itt kalácsra is telik.

Az asszony a zsebkendőjét a szeméhez emelve hangosan elkezdett sirni.

— Kérem, — hangzott ki a zokogásából — könyörüljön rajtam. Tönkretette a férjemet, a bűnbe csábította, de a gyerekek, mit vétettek azok?... Hát igazán nem érez részvétet irántunk? Hiszen azok ártatlanok!

Pasa maga elé képzelte az apró gyerekeket, a mint az utcán állva, a hidegtől

dideregnek, éheznek és egyszerre csak azon vette észre magát, hogy maga is sir.

— Mit tehetek, nagyságos asszonyom — mondja! Igaz, hogy ön azt állítja, hogy ocsmány teremtés vagyok, tönkretettem az urát de én Isten előtt... nyugodt lélekkel biztosíthatom, hogy Petrovics Nikolájától nekem nem volt hasznom.

A mi karunkban az egyetlen Motjának van csak gazdag szeretője, a többiek örülnek, hogy élnek. Petrovics Nikoláj művelt ember, finom ur, azért nem utasíthatam vissza, azért fogadtam a látogatását. Nem utasíthatam vissza...

— Adja ide az ékszereket! Ideadja? Kérem, adja nekem... nem látja, hogy sírok hogy... hogy megálázom magam... hogy ha akarja, térdre borulok, csak adja ide az ékszereket!

Pasa az ijedségtől felkiáltott. Érezte, hogy ez a szép, halványarcú nő, ki most már olyan előkelően beszélt, mint a színházban, képes volna előtte letérdelni, talán csak büszkeségből, előkelőségből, hogy azzal is megalázza a kóristánót.

— Jó, tehát, — oda fogom adni az ékszereket. De azt az egyet jegyezze meg magának, hogy nem Petrovics Nikolájától való, más uraktól kaptam. De hát, — a hogy akarja...

Pasa kinyitotta a legfelső szekrényfiókot, kivett belőle egy gyémánt mellűt, egy koralgyöngyökből készült nyakláncot, több gyűrűt és egy karkötőt, és mindezt az asszonynak adta.

— Itt van, nem bánom. Legyen vele gazdag — folytatta Pasa, ki még mindig félt, hogy az asszony térdreborul. — De ha ön olyan nagyon finom asszony, — akkor tartsa is magánál az urát. — Én nem hívtam ide.

Az asszony könnyes szemmel nézte az ékszereket, végre ismét megszólalt:

— Ez nem mind... Ebből még ötszáz rubel sem kerül ki.

Szomorú esküvő.

— május 15,

Hirt adtunk már arról a megdöbbentő szerencsétlenségről, mely Mária-Radnai egy lakodalmas házat gyászba borított. A szerencsétlenségről újabbán a következőket jelentik Aradról:

Keddre volt kitűzve Mairovitz Giza, Mairovitz Mór mária-radnai birtokos leányának esküvője dr. Dénes Endre budapesti ügyvéddel.

Hétfőn délelőtt megérkezett a mária-radnai állomásra a vőlegény anyja, özvegy Deutsch Adolfné és nagyanyja, kik Aszódra jöttek az esküvőre.

Az állomásról Csukay Sándor főszolgabíró kocsiján mentek a lakodalmas házhoz. Velök volt Dénes Kálmán, a vőlegény öcsöce is. A kocsinak rövid rudja volt, amely egyre odaütődött a lovak szügyéhez, amittől a fiatal tüzes vérű lovak megbokrosodtak.

Mikor a kocsi látta, hogy baj van, leugrott a bakról. A kocsiiban ülők erre felállottak, de a következő pillanatban kiestek, az egyik asszony a kocsi egyik oldalán, a másik a másikon zuhant le a száguldó kocsirol.

A vőlegény nagyanyja, aki nyolczvanöt éves asszony, esés közben a nyakcsigolyáját törte és azonnal meghalt. A másik asszony az esés miatt elvesztette az eszméletét és azóta nem is tért magához. Az orvosok véleménye szerint agyrázkódás érte és aligha épül fel. A kocsi esés közben a jobb lábát törte. Dénes Kálmán szintén kiesett a kocsiból, de csodálatos módon semmi baja se történt.

Mivel a lakodalmas ház nincs messze a szerencsétlenség helyétől, a szerencsétlenség híre csakhamar eljutott odáig. A lakodalomra fényes előkészületeket tettek, a vendégek egy része már ott is volt de a borzasztó hír

Pasa iszonyu felháborodásában odavágott még egy aranyórát és egy pár aranygombot.

— Több nincs, ha nem hiszi, keressen maga, — szolt energikusan.

Az asszony szó nélkül összeszedte a dolgokat, zsebkendőbe rejtette és fejbőlintás nélkül elhagyta a szobát.

A következő pillanatban telnyilt a szomszéd szoba ajtaja és Kolpakov belépett. Halott-halvány volt, tejéridegesen rángatta, mintha valami nagyon keserű nyelt volna, szemében köny czillogott.

— Mit adott maga nekem? — rohanta meg Pasa, — szeretném tudni, mit adott maga nekem?

— Mit adtam? ... bolondság! — Kolpakov fejt rázva. — Megalázta magát te előttem és sirt, nem elég? ...

— Kérem önt — miféle ajándékokkal halmozott túl engem?

— Istenem, ő, a tiszta, a nemes, a kűszke ... még térdre is akart borulni ... ez előtt a személy előtt! És én ezt türtem, ezt megengedtem.

Fejéhez kapott és nehezen sóhajtott.

— Nem, ezt sohasem fogom magamnak megbocsátani! Soha! Menj tőlem te ... aljas! — kiáltott rá Pasára s félrelökte az egész testében remegő leányt. — Térdre akart borulni ... és ki előtt? Te előtted? Édes Istenem!

Gyorsan felöltözött és anélkül, hogy Pasára csak ránézett volna, kikerülve a leányt elment.

Pasa a keveretre dobta magát és keservesen sirt. Kezdte már sajnálni ékszerait, melyeket az első felhevülésben odadobott, és általában egész magaviseletével nem volt megelégedve. — Aztán hirtelen eszébe jutott hogy egyszer három évvel ezelőtt egy kereskedő minden ok nélkül megverte és még hangosabban kezdett sírni.

egy pillanat alatt a vidám házat a gyász és siralom tanyájává tette.

A szerencsétlenség miatt dr. Dénes Endre és Mairovitz Giza esküvőjét, mely keddre volt kitűzve, hétfőn délután a legszűkebb családi körben megtartották.

A család telefonon kérte a temesmegyei alispánt, hogy a házasságot hétfőn megtartsassák. Az alispán megadta az engedelmet és Baróthy lippai főszolgabíró végezte a polgári esküvőt, a lippai rabi pedig az egyházi áldást adta az ifjú párra. Nagyon szomorú menyegző volt.

Szédelgés Kolozsmegyében.

A becsapott falusiak,

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 15.

Gyakran olvashattuk mostanában a vidéki lapokban, hogy hol itt, hol ott a legnagyobb szédelgések és csalások történnek. Es midőn lehull róluk a lepel s a maga csupaszágában áll előttünk a dolog, akkor vesz szűk csak észre, hogy tulajdonképpen kikkel is állunk szemközt.

Országos csalomokkal, nemzetközi szédelgőkkel, kik odahagyták a főváros izzó légkörét, mert már nem érezték magukat kellő biztonságban s szűz földet keresnek maguknak. — Lejönnek a megfertőztelenített vidékre s csekély fufanggal kicsalják a jámbor falusi nép zsebéből összekuporgatott filléreit.

Szamosfalván történt. Egy reggel fényes czilinderes ur jött a faluba. Azt mondotta, hogy ő a miniszter megbízottja s azért jött, hogy összeírja a jó magaviseletű s becsületes gazdákat és munkásokat, mert el lett határozva, hogy mindenik ötven aranyat és egy medaliát fog kapni.

A falusiak elhitték ezt, mivelhát egyik-másik már kapott pénzbeli jutalmat, sőt oklevelet is. — Persze siettek kedvébe járni a nagy urnak, mindenki szerette volna, hogy ő legyen egyike a háromnak, kik fel lesznek terjesztve jutalmazásra.

A ravasz csalom egyenként bocsátotta magához a gazdákat és munkásokat jórészt s mindegyiknek nagy titoktartás mellett megígérte, hogy ő kapja meg az ajándékot. Ennek fejében persze tehetség szerint pénzeket fogadott el közvetítés címén.

Mikor aztán már csomos összegecske gyűlt össze, ott hagyta a falut s elpárolgott. A jó falusiak csak várták egy darabig, végre panaszra mentek el s csak akkor tudták meg, hogy kivel volt dolguk. — A fufangos szélhámos ellen megtették a kellő intézkedést.

A czoboly-köponyeg.

— május 15.

A párizsi Matin írja a következő történetet:

Volt egyszer egy törvényszéki elnök, akinek nagyon bájos felesége volt. Nem tudni bizonyosan, hogy X ... elnök ur, mint nagyon elfoglalt ember, a hivatala miatt nem tanusított-e elég figyelmet ifju felesége iránt, vagy pedig talán már megunt a házi boldogságot, elég az hozzá, hogy mind a kettőjükön meglátszott, hogy már belefáradtak a házassálet gyönyöreibe.

Természetes dolog tehát, hogy csakhamar olyan hír kelt szárnyra, amely szerint ugy a férjnek, mind a feleségnek van ked-

vese. Ez elvégre mindennapi dolog. De azért nem támadt belőle botrány, a modern házasság felek a lehető legnagyobb közönnyel hallgattak, ha egymásnak a hűtlenségét látták.

Az asszonyok a kedvese. — természetesen a férj egyik jó barátja és bírótársa, — maga is házas ember volt. A két család szinte egybeolvadt, oly jó barátságban élt s mindig együtt jelent meg a szalonokban, színházakban, sőt még a meghitt, baráti társaságokban is.

Az elnöknek kedvesének a felesége azonban erkölcsös asszony volt s nagyon bánkódott a férje hűtlenségén.

De mit számít egyetlenegy nőnek a bánata, ha három ember boldog körülötte?

A télen X ... né, a törvényszéki elnök neje, nagyon megkívánt egy czobolyprémes köpenyt, mert a czoboly az idén nagyon divatos volt. Az elnöknek azonban tudta, hogy a férje sohasem ad szívesen ezer frankot egy köpenyért, pedig olcsóbban nem lehet szép czobolyprémet kapni. A kedveséhez fordult tehát, aki azonnal adott neki pénzt a köpenyre.

Ez azonban még nem volt elég, mert a férjnek meg is kellett magyarázni, hogy honnan szerezte ezt a drága köpenyt.

— Ez nagyon egyszerű dolog — szolt az elnöknek a kedvese — A férjednek majd átadok valami régi jótékonyági sorsjegyet s azt mondjuk majd neki, hogy ezzel a sorsjeggyel nyerte neked a czobolyprémes köpenyt.

Az ötlet kitűnő volt s mindjárt hozzá is láttak a megvalósításához. Minden pompással sikerült. Az elnök szívesen adott husz frankot a sorsjegyért, melyet a barátja ajánlott neki s az állítólagos »huzás« napján a jó barát örömmel tudatta vele, hogy a sorsjeggyel remekszép czobolyprémes köpenyt nyert.

Persze mindenki azt hinné, hogy az elnök, mint udvarias férj, a köpenyt a feleségének ajándékozta; az elnök azonban nem volt ilyen szamar, hanem elküldte a pompás köpenyt a maga kedvesének!

Könnyű elképzelni, hogy a két szerelmes mekkorát bámult, mikor hiába várta a »főnyereményt«, a remek czobolyprémes köpenyt.

Azóta azonban minden pört, a melyben prém is szerepel, csodálatos véletlen folytán mindig a törvényszék VIII. ik tanácsa elé utalnak, amelyben X ... ur, az udvariatlan férj, szokott elnökölni.

Tavaszi felhők.

— Az ifjuság nehéz napjai. —

(Saját tudósítónktól.)

máj. 15.

Sötét felhőként nehéz gond borong most tanában Magyarországon ifjuságának homlokán. A tavaszi napsugár, mely a maga aranyos derűjét csaknem minden szívbe belcspja, — egyedül az ifjuság lelkében nem tükröződik vissza.

Ézrével mennek mostanában fogékony lelkű emberek a szabadba gyönyörködni az ébredő természetben. És az ifjuság is sűrű rajokban jár ki a zöld lombok alá. Csahogy az ifjak nem élvezik a tavasz szépségeit, nem fürdetik lelküket a természet csodáiban, nem merülnek el a madárdal misztériumaiban, s a zöld szín ezer árnyalatát nekik egyhangus szürkére festi a tudomány szürkésege. Mert ifju Magyarország elmerül most a tudományokba.

Virágfakasztó május hónapja neki a legnehezebb megpróbáltatás ideje, május után következik június és júniusban dől el az ítéletük. Júniusban vannak a vizsgák. És a vizsga — akár egyszerűen vizsga, akár a

tura, akár egyetemi alapvizsga, vagy pláne szigorlat a neve, — egytől-egyig mind szörnyen fenyegető rém, kinzó maradványa a legsötétebb középkor inkvizícióinak. Legalább az ifjúság annak látja. — S vele együtt annak itéli a szülők ezrei is kik aggodalommal vegyes büszkeséggel dicsekszenek mostanában :

— Szegény fiam, hogy tanul most! Se éjjele, se nappala. Bizony, manapság már a fiatalságnak is gonddal van kikövezve az élete utja.

Aki mostanában délelőttönkint kijár a Nagyerdő szeliden zöldelő fenyvesébe, ott figyelheti meg csak igazán a tobzódó szorgalom dühöngését. — A homokos, arnyas utakat egyaránt rója a rövidnadrágos iskola, akit még csak a fizikából való »referálás» rémit, meg a nagybajuszu, férfiszámba menő fiatalember, ki már mélyen benne tapos az élet küzdelmeiben s immár az ifjúság aranyos álmának megvalósítására tör s aki most vad dühvel merül el a vízmeder-jog, avagy a legexotikusabb államelméletek rejtelmeibe.

Nekik ragyoghat a nap, illatozhat a fésző bimbó, csicsereghet a madár; ügyet sem vetnek rája, mereven rászegzik szemüket a könyv lapjára, miközben hangtalanul mozog az ajkuk, hogy a nehéz tudományt belekény szerítsék agyuk rostjaiba. Az emberiség legfogékonyabb részére így vész el a tavasz. Az ifjúság így zárja el erőszakosan szívét a természet csábító szépségei elől. S ha szemük egy-egy percze elkószál a sűrű sorok felett, álmódoznak az igazi tavaszról, az ő tavaszokról, melynek ragyogó színeit könyvek és tudományok nem tompítják el többé.

Valamennyinek duzzad most még a reménye, mind remél és hisz még a jövőben. Pedig hányuknak nem hoz a jövő egyebet, mint ami minden reménynek nyomában jár: — csalódást . . . !

Sötét óra,

Sirni szeretnék most, — zokogni,
Keserű, égő, nagy sirással . . .
Nem gondol az Isten én velem,
Csak velem nem s mindenki mással!

Az eldobott kő, a tiprott fű
S a túskekóró az ut felén —
Nem olyan elhagyott, oly árva,
Nint a minő mostan lettem én. — —

De nem sirok s káromló szóval
Nem hajtom én meg az eget . . .
Szenvedtem némán és szóval
Már eddig is nagyon eleget.

Eszembe jut ilyenkor mindig,
Hogy szenved más is, — tán még többet;
S a tűrő Jézus szenvedésén
Az én lelkem mindig megdőbent.

De lehet, hogy ily sötét óra
Megőrülésbe kerget végre
S akkor átokkal, káromolva
Emelem föl kezem az égbe!

Dezső Ferencz.

Olvasóinkhoz.

Tisztelettel tudatjuk lapunk olvasóival, hogy tekintettel arra, miszerint Debreczenben jelenleg egyetlen helyi lap sincs olyan, mely a városunkban, a vidéken s a fővárosban történt eseményekről este értesítse az olvasót, elhatároztuk, hogy lapunkat e hó 17-étől kezdve az esti órákban jelentjük meg, s gondoskodunk arról, hogy az olvasó mindig friss tudósítást találjon benne,

Midőn erről értesítjük olvasóinkat, tisztelettel kérjük; sziveskedjenek tisztes munkát teljessítő lapunkat továbbra is jóakarattal támogatásukban részesíteni.

Tisztelettel:
A Debreczeni Hirlap
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK

— **Áldozó csütörtök.** Az Igazság legszebb diadalának emlékünnepe az áldozócsütörtök. Az ember fia, ki emberek iránti szeretetéből önként elhagyta dicsősége fényes lakóhelyét s leszállott a bűnös földre, hogy váltságos legyen a rossz utra tévedt emberiségnek, miután megvívta nagy harcát s elvégezte, amiért Atyjától a földre küldetett, ismét visszatért az örök boldogság csillagfényes csarnokába.

Letiporták, keresztre feszítették, keresett kinokkal megölték, de a szent Eszme győzedelmesen kelt ki a kőbogoriából, hogy el nem haladónyuló sugárral ragyogjon a föld felett kételkedő emberi szívek vigasztalására.

De mi, porszülöttek, kiket az anyagi érdek omló földröghöz köt, nem nézünk e sugárzó fényre. Mi a föld pora felé fojtott fejjel járunk kelünk a bujdosás hazájában. A szellem törpül, az anyagi vágy mind nagyobb tért hódít. Folyók az ádáz kenyérharc s az igazság ma is keresztre feszítetik.

Megkondulnak a harangok. Ünnepe van. Felzendül a szent zsolozsma a templomokban. Tavaszszellő suttogva hordja szét a vigasztaló hangokat.

Bent a szentegyházban béke és hocsánat, künn az életuton harc, gyűlölség, irigység . . .

Az ember örökre csak ember marad!

Lapunk következő száma az áldozócsütörtök ünnepe tekintettel pénteken este jelenik meg.

— **Istentiszteletek.** Ma áldozó csütörtökön, a következő sorrendben tartatnak meg az ev. ref. templomokban az istentiszteletek: Nagytemplomban: Mitrovics Gyula lelk. Kis-templomban: Biró János s. lelk. Újtemplomban: K. Tóth Kálmán lelk., Ispóty templomban: Kovács Zsigmond. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

— **Kamarai választások.** A debreczeni keresk. és iparkamara tegnap délelőtt 9 órákor megkezdett választása a tegnapi napon nem nyert befejezést. Esti 8 órákor megszakították a szavazást s a szavazatok lezárása és összeállítása előreláthatólag csak holnap délután történik meg.

— **Elhunyt nyomdász.** A hírlapírásnak egyik névtelen munkása, egy fiatal betűszedő; Fazekas Gábor hunyt el hosszú és súlyos szenvedés után. A robotoló munka az ölméletük gyilkos lehellete döntötte sírba a 22 éves szorgalmas fiatalembert. Holnap — e hó 16 án — délután 4 órákor temetik az ev. ref. egyház szertartása szerint a Homok kert utca 109. számú gyászszobából. A megboldogultat édesanyja, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület által f. hó 19—21-én Debreczenbe a m. kir. dohánytermelési kísérleti állomás tanulmányozása és a hortobágyi gulya és ménes megtekintése céljából rendezendő tanulmányi kirándulás tervezete: Május hó 10 én; este fél 7 órákor érkezés Debreczenbe ismerkedési estély a Bika-szállóban. Május hó 20 án: reggel 8 órákor reggeli a Bika szállóban. 8 és fél órákor honvédszobor megkoszorúzása. 9 órákor indulás Pallagra. 10 órákor szalonna-sütés a Nagyerdőn, s a m. kir. dohánytermelési kísérleti állomás és az intézeti gazdaság megtekintése. délután 2 órákor ebéd a Pallagon bankett a Bika-szállóban. Május hó 21 én: reggel 6 órákor reggeli a Bika szállóban 5 ó. indulás a Hortobágyra. 8 ó. gulya és ménes megtekintése. délután fél 1 ó. ebéd. indulás Debreczenbe. 6 ó. érkezés este 8 ó. vacsora a Bika-szállóba. Május hó 22-én: reggel 8 ó. reggeli a Bika szállóban. 9 ó indulás Aradra vissza. Arad. 1901. május hó 10 én. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület nevében: Kemény Szilárd. g. e. titkár. Laehn Hugó igazgató. A midőn a fenti kirándulás tervezetét egyesületünk t. tagjaival ez uton közöljük tudatjuk, hogy ezen kirándulás iránt hővebb értesítés titkári hivatalunkban nyerhető — (Városház, I. em. 14 sz.) — a hol a bankett jegyek 5 korona. hortobágyi ebédjegyek 3 korona 40 fillérért válthatók meg. Az egyesület titkársága.

— **Kirándulás a Telegdy sóstó fürdőre.** A »Polgári kerékpáros egyesület« f. hó 19 én, — mint már e lap rovatai között említve volt első nagy kirándulását a Telegdy sóstó fürdőre. — Vasárnap rendezi, melyre a t. tag urak tisztelettel meghívattak. Indulás az egyleti helyiségből (Dréher sörcsarnok) lesz délután pont 1 órákor. Ezen kirándulásra az indulási időnek pontos betartására, valamint az alapszabályban foglaltakra — a melyben fel vannak hatalmazva, illetőleg jogában áll minden egyleti tagnak vendégeket hozni — felhívom a t. tag urak figyelmét. A menet parancsnok.

— **Éjjel a Népkertben.** Vadállati ordítás, elfojtott nyögések zaja ütötte meg a mult éjjel a Népkert mellett czirkáló rendőri őrsjárat fülét. A rendőrök abban a hiszomben hogy Barnum enaszériájától mszökött vissza a debreczeni népkertbe néhány bestia, óvatosan, halkan közelítette meg a kritikus helyett. Akkor tűnt ki aztán Székely Gyula, Mester János csavargók döngetik botokkal agyba főbe egymást egy harmadik társukkal egyetemben. A rendőrök a bűnügyi osztály börtönébe kísérték a hangos kompániát.

— **Érdekes tárgy.** A f. évi május hó 23-án tartandó városi rendes közgyűlés tárgyszórozatában ki van tűzve névszeinti szavazásra.

a Deák Ferencz utca 6 sz. teleknek egyesség, esetleg kisajátítás utján megszerzése.

— **A csizma ára.** Rostás József cigány egény, a mult ősszel csizmát lopott a vásáron. Hamarosan kiderült azonban a cigány csinye, lefűlelték s pár nap mulva már a rendőrség foglya volt. Tegnap már törvényt is ült felette a debreczeni kir. törvényszék, — mely tekintve azt, hogy a vádlottnak már nem első tette ez a tolvajlás s ugyancsak ilyesmiért már egyizben két esztendeig volt a szamosujvári fogház lakója — a törvényszék hat hónapi fogházra ítélte a tolvaj cigányt.

— **Teljes napfogyatkozás.** E hó 18 án teljes napfogyatkozás lesz, mely azonban Európában éppen nem lesz látható, hanem csak Dél Afrika keleti felében, Kelet Indiában, Szunda szigeten s Polynéziában. A nap, a maláji szigettengertől tekintve, 8,5 percig marad teljesen elszűntve. Ez esemény tanulmányozására Európából és Amerikából számos tudományos expedíció indul az alkalmás pontokra. Az angolok Mauritius szigetére és Padangba, a francziák Rgunionba és Szumátrába, a hollandusok a holland gyarmatokra fognak menni. A vizsgálat fő tárgyát a nap koronája fogja képezni.

— **Eljegyzés.** Zborzky Andor h. m. vásárhelyi földbirtokos eljegyezte néhai Pollák Odön m. á. v. tisztviselő bájos és kedves leányát, Laurát.

— **A posta találmánya.** Magyarország egyik legkisebb falujában egy levelezőlap adatott postára e címzéssel: »An den be kanntesten grössten waarenhauss anélkül, hogy a rendeltetési hely megjelöltetett volna. A zlini postahivatal Bécsbe küldte azon négy szeres kérdőjellel — Vielleicht Budapest ????. A bécsi postahivatal a kártyát Budapestre küldte és magától értetődik, hogy az országiszerte ismerős legnagyobb áruháznak, a Párisi nagy áruháznak (Budapest, kerepesi u. 38) szolgáltatta ki. Orvendetes tény, hogy hazánk ezen vájallattal is akkép tulszárnyalta Ausztriát, hogy annak hírneve még Morvaország legkisebb falujába is beférközött. — De ez nem is csoda, mert a jónövű áruház nem kimél semmi költséget, csak hogy a közönség minden igényét kielégítse. A nem rég megjelent jóárjegyzéken kívül pünkösdre nyári cikkekben, mint: női blousok, leány és fiu ruhák, sza.makalapok, nyakkendők, cipők, derékövek, mindenféle fürdőcikk, sport és egyéb nyári játékok és utazási cikkekben egy pótárjegyzéket adatott ki, melyet bárkinék szívesen bérmentve es ingyen megküld.

— **Jogászesztély.** Fényesen sikerült esztélyt rendezett tegnap este a debreczeni jogakadémia önképzőköre a »Bika« disztermében. Zsufolásig töltötte meg az előkelő közönség a tágas termet s mindvégig nagy érdek lődéssel kísérte a jól összeállított másor egyes számait. Az élvezetes programból különösen kiemelhetjük Balogné Békessy Rózsa urhölgy komoly szavallatát, majd Zivuska Irén urhölgy énekszámait. Mindkettőt perczé kig tartó tapsviharral tüntette ki a közönség. Az estély egyik legkiemelkedőbb pontja az Alber József, Dénes Arthur, Pásztor Gyula és Schwarcz József urak által előadott quartette volt, igazi műelvezetet szereve vele a közönségnek. Bernáth Gizella urhölgy czimbalom játéka is külön dicséretet érdemel. Az élvezetes estét a főiskolai énekkar által előadott Huber: Csatadala fejezte be.

— **Kereskedelmi és Iparkamarai közlemények.** A csász. és kir. bécsujhelyi Theresianum mint katonai akadémia értesítése szerint az 1902 évben tisztekké kinevezendő tanítványok

felszerelésinek beszerzése tekintetéből 1901 június 31-iki lejáratl nyilvános árlejtés tartatik. Az erre vonatkozó hirdetmény magyar fordítása hivatalos Budapesti Közlöny-ben 1901 május hó 31-én fog közzé tétetni. — A m. kir. államvasutak igazgatósága a szeged temesvár-báziás- orvosai, zágráb-károlyváros fiumei-üszög-villányi királyáza máramaros-szigeti vonatokon leszerelt 62 drb. összesen mintegy 8000 métermézsza tehető régi vashid szerkezetett eladni óhajtván, ezek eladására nyilvános pályázatot hirdet. Pályázni kívánók felhivatnak, hogy idevonatkozó ajánlataikat folyó évi június hó 12 ikéig ezen igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályához nyujtsák be. —

— **A jótékony-nőegylet ülése.** A debreczeni jótékony-nőegylet folyó hó 18-án délután 3 óraker, a nőipariskolában ülést tart.

— **Vaskereskedők országos szövetsége.** A vaskereskedők körében mozgalom indult meg egy országos szövetség létesítése iránt. A szövetségnek egyik legfontosabb és legsaralatosabb programpontja lesz a hazai ipar pártolása. E célból a szövetség feladata lesz egy pontos és minden részleteiben kidolgozott programot megállapítani, miért is előbb kongresszust akarnak tartani az irányelvek megbeszélése céljából. Eddig mintegy 110 vaskereskedő jelentkezett a részvételre és azonkívül több fővárosi iparvállalat is részt vesz a kongresszus tanácskozásain.

— **A földadó revíziója.** Darányi földművelési miniszter egyetértőleg a pénzügyminiszterrel, felhivta a gazdasági egyesületeket, — hogy válaszsának bizalmi férfiakat, akik a földadókataszter-helyesbítés munkájánál támogatni fogják a kiküldött közegeket. A kataszter helyesbítése az adórevízió alkalmából válik aktuálissá s a gazdasági egyesületeknek a munkálatokba való bevonása az érdekelte gazdaközönségnél helyesléssel találkozik.

— **Elfelejtett sírok.** Kopott ruhás, megtört külsejű munkásember járt benn tegnap a szerkesztőségünkben. — Különös kéressel állott elénk. Ádatott egy keskeny papirlapot, czeruzával írt, kalligrafikus betűkkel és azt kérte, adjuk ki a lapunkban, a mi rá írva van. Elolvastuk:

— Nem olyan dolog ez, — jó ember, — feleltük rá, — a mi mindenkit érdekeljen.

— Hát nem adják ki?

— Nem lehet.

Emberünk erre valósággal könyezni kezdett és nem hagyott békét addig, míg meg nem ígértük, hogy közölni fogjuk a sorait. Utóvégre nem sok az egész, s ha másért nem, amennyiben legalább érdekes, hogy egy egyszerű iparos írta, a ki tán soha sem forgatott tollat életében.

Elfelejtett sírok. Egy bus. kesergő ember járkált ma délután a temetőben. Keresett, azt kereste, a mit már 2 év óta nem látott, édes gyermekeinek sírját. Szegény munkás ember, a kinek még annyi ideje sem volt, azóta, hogy meglátogathatná gyermekei sírját. Anyjuk elment messzi és az apának elhagyatottságában eszébe jutott a régi, szép idő, mikor még öleiben ült a két kis gögicselő gyermek, kiket oly hamar ragadott el a sors. Odament a sírhoz és könnyeket hullatott, azután leborult a sír mellé, édeset szunyadt ottan, gyermekeivel álmodott. Egy perczre legalább boldog volt.

— **Osztálysorsjegy érdekeltnek.** A Nemzeti Pénzváltó részvénytársaság, az ország legnagyobb osztálysorsjegy elárusító helye üzletkörének nagy kiterjedésénél fogva leginkább képes a sorsjegyvásárló közönségnek minden irányban előnyöket és teljes biztonságot nyujtani. E társaság czégnomásával ellátott eredeti sorsjegyek tulajdonosának

tehát az előzékeny lebonyolítás már eleve biztosítva van! Ha az intézet sorsjegyei nem közvetlenül annak pénztáránál (Budapest, Gizella-tér, Hank palota) szeretnének beugy tessék mindig a »Nemzeti« felülbélyegzessel ellátott sorsjegyet kérni.

— **Elgázolt tanítók.** Megrendítő szerencsétlenség történt f. hó 12 ikén, vasárnap a Rimaszombattól egy óránvira fekvő Várgede gyógyfürdő közelében. Nagy élénkség ural kodott a fürdőben, melynek megnyitása verő fényes tavaszi időjárás mellett e napon ment végbe, s a környékről sokan rándultak ki a fürdőhelyre. A vendégek között voltak: Gyonizse Antal susai és Mamusich József rimaszécsi tanítók is, kik a délutánt kedélyes idogálással töltötték, s mikor az este beállott, már mindketten emelkedett hangulatban voltak. Az esti 9 óraker induló u. n. fürdővonathoz — mely Balogtól indul, s Feleden át, Rimaszombat végállomásig közlekedik — a két tanító nem válthatott már jegyet, a bár többen figyelmeztették őket, hogy s pályatesten tilos a járás, ők utnak indultak a sínek mellett. Kissé bizonytalan lépésekkel haladtak a falu mellett levő vasuti vonalon és sötét este lévén egy későbbben arra haladó vonat elgázolta a két szerencsétlen embert; mintegy egy 40 — lépésre vonszolva őket, miközben darabokra vágta testüket a mozdony. A tragikus véget ért tanítók hulláját bevitték Várgedébe, s az esetről nyomban jelentést tettek a miskolci üzletvezetőségnek és a rimaszécsi kir. járásbírósnak, mely törvényszéki boncolását elreudelte. Az eset hire gyorsan elterjedt, s általános a részvét a szomorú véget ért tanítók, s különösen kenyérkereső nélkül maradt családjuk kétségbeesztő sorsa fölött. Mindkettőt kedden temették el nagy részvét mellett. Sírjukon a tanítók nevében Bacske Bálint jáncsi tanító mondott meghatározó beszédet. A töremtően megjelent Józsa Antal kir. tanfelügyelő is.

Uj üzlet megnyitás.

Gyarmathy János mészáros

Dögenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok) Husárok I. rendű 50, II. r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletben. Friss és füstölt sertésus napi-folyó áraknál 4 krral olcsóbban. Vegyes hídég felvágott állandóan friss. Virsli és szalvalade drbjá 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. **Főüzlet: Bethlen-utca 29.** (saját ház). Itt a husárok: I. rendű. 48 kr. itt is mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendéglősök megfelelő árendoményben részesülnek.**

Kiváló tisztelettel
Gyarmathy János.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, május 15. A képviselőházban ma folytatták az összeférhetlenségi törvény részletes tárgyalását. A negyedik szakasszal kezdtek a tárgyalást. Barabás Béla módosításával elfogadták a szakaszt. Az ötödik szakaszt az előadó kívánságára pontonként tárgyalják.

A délafrikai háború.

Durban, máj. 15. A Reuter ügynökség jelelenti: Botha neje ma a Danvegan Castle felézetén Európába utazott. Botháné Kitchener lord beleegyezésével teszi meg ezt az utat, hogy Krüger elnöknel a békekötés érdekében érvényesítse befolyását.

London, május 15. A Manchester Quardian azt a szenzációs hirt közli, mint teljesen hitelest, hogy Kitchener lord azt javasolta a kormánynak, hogy kedvezőbb béke

föltételeket ajánljon fel a buroknak, mert a jelenlegi bur taktika következtében a háboru éveken keresztül tarthat.

Fokváros, máj. 15. Ideérkezett hírek szerint De Wett tábornok, aki az elmúlt hetekben legénységének nagy részét szabadcsapatra, most ismét összevonta csapatait és 2000 emberrel és 6 ágyúval az angolok állásai ellen indult.

Brüsszel, május 15. Krüger elnök környezetében arról biztosítanak, hogy Kitchenet lord, aki a végnélküli háborút már meguntta, hajlandó volna a buroknak a teljes belső autonómiát megadni, de Chamberlain miniszter ezt nem engedi. Botháné küldetését Krüger, ha Botháné csakugyan Euro pába utazik, eleve sikertelennek mondja, mer ő a békét csak a teljes függetlenség alapján kötheti meg. Bothának egy jelentése megerősíti, hogy a foktől hollandusokból a harcoló burokokhoz igen sokan csatlakoznak.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankirada tudósítása.

— Esti zárlat, —

Buza	»	májusra	—
»	»	októberre	7.58
Rozs	1901. októberre		6.69
Zab	1901. októberre		5.66
Tengeri	1901. májusra		5.28
»	»	júliusra	5.33

Irányzat szilárd.
Amerika háromnegyed czenttel, Berlin fél márkával olcsóbb.

Hiányzik az asszony.

Budapest. május 15.

Magyarországon van az udvar, örömben uszik millió, meg millió ember. Hiszen öröm is az, mikor a mi fehérhaju Jézsef királyunk odahagyja a császárvárost és eljön hű magyarai közé budavári otthonába amelyre olyan szomoruan tekint a magyar. ha nincs itthon a király.

Hogy szive vágyára hallgató a jó ősz király ilyenkor? Higgyük így hiszen olyan könnyen lehet elhinni ábrándos szívvvel mind azt, ami jól esik, ami mesébe illő.

Itthon az udvar, megdöbben a főváros forgalma mert a fehérhaju király gyakran járja ragyogó ezimerecs kocsiján az utcákat s fogadja lelkesülő hű népe hódolatát. Ma udvari ehéd van, holnap bál. aztán látogatás közintézetben majd fényes zászló szentelés következik ismét bállal. S a király boldogan mesolyog, megszólít sok embert mert hát hiszen miért is ne szólíthatná meg!

És ott vannak kíséretében a főherczegek udvari méltóságok, országhormányzó urak ifju hadvezérek akik azonban csak ezután lesznek hivatalos esetleges háborúsági kellemetlenségek alkalmával kimutatni vitézségüket.

És írják a lapok, hogy elül jár mindenütt a trón várományosa, aki már nem beteg talán soha rem is volt az. Tánzol, mulat a fényes fárasztásban ahol egymást követi a sok főherczegnő — bájos gyenge virágszálak — s ahol Ferencz Ferdinánd a király után a legnagyobb ur.

Abogy azonban olvasom ezt a nagy név sort úgy érzem hogy, hiányos. A szemfüles bálitudósítók, jobban össze állíthatnák a neveket, mert hát éppen azt nem illik kifelejteni akit mi keresünk.

Aztán felvilágosítanak kutatásaink közepett, hogy hiába fáradozunk. Az a név abból az egyszerű okból maradt ki, hogy a viselőjét

meg sem hívták. Nem feledékenységből maradt ki ez a név a meghívottak sorából oh hiszen odafenn rendkívül vigyáznak az etikett kérdésekre, hanem szándékosságból...

Itt járt a Monarchiában az ifju német trónörökös volt a tiszteletére udvari ebéd, — hiányzott arról egy asszony. Fenséges férje, aki Szent István koronáját van hivatva viselni az opera díszelőadásán nem szót az asszonyt vezeteti a páholyba... A kis princez meglátogatta a fegyvertársbeli kollegáját s nem fogadja jöttét asszonyi szivesség...

Az a nő, aki nem más mint ő fenséges felesége kénytelen talán a sok ceremónia alatt meghúzni a fenséges ura dolgozó szobája rejtekén s onnan hallgathatja ha éppen nem áll sírjára a szája, hogy miként tör ki megarnyi szivből az őszinte öröm, hogy csengenek össze az aranyserlegek.

Éjszaka pedig aggódva virraszt, a míg bahaérkezik a bálból, fényes ruhájú herczegasszonyok köréből az ő fenséges ura; kissé talán jókedvű és fülebe zsong a Strauss keringő bájos dallama s odahajlik, hogy megerőlkölje szerelmes hű párjérak szomorú arczát és bájos száját, melynek még panaszkodnia sem szabad. Hiszen ő maga egyezett így bele.

Mikor aláírta azt a szomorú történeti irást tudhatta előre, hogy most indul a mártíromság útjára. Mert csak mártíromság az bármennyi édes még is titokban legyen.

En nem tudom, hogy vagyok vele de képtelen vagyok ebben a viszonyban magyar vonást találni. Hiszen a magyar ember szemében az asszony első s de hogy is megy oda, ahová úgy hívják meg, hogy kifelejtse a feleségét.

Mert hát azért adott az Isten asszonyt is a férfi ember mellé, hogy ne hagyja el azt abban, örömben holtomiglan holtodiglan.

Különlék.

+ A tuberkolózis és a nyers hus. Richet és Héricourt kutyákat fertézték meg tuberkolóziással és ezek közül néhányat nyers hússal tápláltak. míg a többieknek a rendes megszokott eledelt adták. A többek között fért húst a nyers hússal etetett állatok — írja az „egészség” — még hat hónap multával is teljesen egészségesek voltak, míg a többiek az oltás után 3-4 héttel elpusztultak. A nyers hus nedve is hasonló hatásúnak bizonyult. Az előzetesen nyers hússal etetett kutyák még immánnal is a tuberkolóziással való fertőzéssel szemben. Ugyanis azok a kutyák, amelyeket két hónapon át nyers hússal tápláltak és azután tuberkolóziással oltottak, nem kapták meg a betegséget, bár a beoltás után ismét a rendes kosztra fogták őket; a kontroll állatok azonban csak úgy érhetjük el, ha az állat testáuljának minden kilogrammjára 10 gr.nyi nyers húst számítunk és etetünk meg vele.

+ Dréga pecsenye. A kairói muzeum igazgatója Stanley Flower nemrég Omdurman vidékére utazott, hogy ott egy ritkafajú pulykát szerezzen. Hosszu kutatás után végre igazán szép példányra akadt, amelyet azután haza küldött arab szolgájával karthumi lakására. Előbb azonban kioktatta a szolgát, hogy jól vigyázzon a pulykára, mert nagyon értékes állat. Néhány órával később ő maga is vissza tért Karthumba ahol szokatlanul sokáig kellett

az ebédjére várakoznia. Elvesztette végre a türelmét s behívta a szakácsát és korboln kezdte őt lustaságáért. A szakács vállát vonogatva mentegődzött:

— Sajnálom, de a pulykát nagyon későn hozták haza, meg azután — úgy látszik — hogy nagyon vén, mert még — nem sült meg.

+ A cipő történetéből. A legrégebbi irat, melyben a cipőt említik, egy töredékben megmaradt sumeri szöveg mely egy vallásos esküvői szertartást ír le. A sumeri királyok Krisztus előtt 4000 esztendővel Mezopotámiában uralkodtak. Ennek a turáni származású népnek a nyelvet már holt nyelvek közé számították, amikor vallásos szövegeket még mindig sumeri nyelven írták, de minthogy a későbbi Babiloniában a legtöbb házasság polgári volt, az említett szöveg a szertartást megelőző ősrégi időből származhatott. Az említett töredék leírja a szendaloknak az ujszülöttek lábára való felkötését, mely a házasságkötés vallási szertartásához tartozott. Ugye lehet tehát, hogy az Euphrat és Tigris folyók közt lakó sumeri nép a cipőszeket már Ádám és Eva előtt is merte. A rómaiaknál bizonyos fajtájú cipők hordását rendelet tiltotta, a görögöknél azonban a nők izlésének és kedvelésének cipők dolgában tég teret engedtek. Egy napon régi ógörög dráma egy cipőszeketben játszik és kitűnik belőle, hogy milyen sok féle fajtáját ismerék a szendaloknak a régi görögök és hogy a perosz cipők már akkor divatban voltak.

+ A csillagészat halálása. Már régóta tapasztalt természeti tünetény, hogy a Föld a Napon kívül más, közvetett forrásokból is kap meleget. Most New Yorkból azt jelentik, hogy Nichols tanárnak sikerült egy olyan készüléket föltalálnia, melynek segítségével meg lehet mérni azt a hőt, melyet Földünk a többi bolygóktól kap.

CSARNOK.

A méregkeverők.

— Regény a népeletről! —

Írta: **Szini Péter.**

XXIV.

Viszontlátás.

Gulyás Miskát megszálta a jobb érzés s ismét letette a földre.

— El még, de mitévő legyek? ... Ha itt hagyom, elpusztul! ... Pedig sok jót tett velem egykor, mikor a feleségem olyan nagy beteg volt! ... Kár lenne érette, ha elpusztulna! ... Már csak nem is hagyom itt! ... Elviszem a nénémhez Csorbádra. De mi lesz, ha megtudja Makkos? ... Ejb, hát elitkoljuk a dolgot; majd elbeszéllem a nénémnek, hogy miképpen történt az eset!

Felvette hátára a mozdulatlan alakot és sebes léptekkel sietett Csorbád felé.

Utközben mind jobban magához tért Boris asszony. Az ütés csak elkábította, de nemesebb szövet nem sértett.

Gulyás Miska megörült e tapasztalatnak és annál inkább sietette lépteit.

Mikor belépett nénje házához, a jó asszony csak elbámult a történetken.

— Ugyan, az Isten áldjon meg, hol szedted fel ezt az asszonyt? — csapta össze kezét a jó Kecsege Pálné.

Gulyás Miska elbeszélte nénje előtt a

szomorú esetet, melynek véletlenül szemtanuja lón.

— Fektesse kend ágyba! — mondá. — Senki előtt meg ne említse, hogy itt van, mert a gonosz Makkos újra előli. Majd ha magához jó, elviszem Kölesdre néjéhez.

Kecsege Pálné maga is mélyén megillette a szerencsétlen Boris esetén. Hideg vizes kendőt borogatott fejére s puha ágyat készített számára.

Néhány nap múlva a jó asszony gondos árködése mellett teljesen magához jött Boris.

A fejsebe nem fájt többé s jóízűen evett.

A kiállott szenvedés alatt eszét is teljesen visszanyerte. Nem volt többé örült. Gondolkozott és gondolata szálain végigfutotta a multakat.

Férje, a jó Vályog Mihály jutott eszébe és keserű könyök pergett szeméből.

Majd gyermekeire gondolt, kiket úgy odahagyott. Mi lett azokból azóta?

Erővel menni akart gyermekeihez, de Kecsege Pálné meggyőzte.

— A világot netegye azt, Boris lelke — mondá neki. — Hiszen az a gonosz bátyja találna alkalmat, hogy előlesse. Ő most halottnak gondolja magát, hát hadd maradjon meg e gondolatában. Ne busuljon, nemsokára minden jóra fordul.

Gulyás Miska, mihelyt Boris magához tért, híven elbeszélte előtte a történeteket. Elmondta, hogy Makkos miképpen ütötte agyon s vonzolta a tóba s kérte Borist, hogy csak ne mutassa magát, nehogy megrontsa a jól induló dolgot. Makkos bűnössége nemsokára kiderül és Vályog Mihály visszanyeri szabadságát.

Boris hallgatott az okos szóra és engedett Gulyás Miska kérésének, ki egyik sötét estvén útkon elvitte Kölesdre a néjéhez.

Itt volt aztán a jó Boris asszony. Gulyás Miska hirt hozott neki gyermekei felől megnyugtatta, hogy ezek jó helyen vannak. Vályog Ferencz gondjukat viseli és nincsen semmiben szűkölködésük.

Kuvik Kata vallomását jegyzőkönyvbe vezette Csonka László s a pappal és Veresfalvival aláíratta.

Mikor aztán Hólyaggal találkozott, örömmel mondá neki.

— No, komám! A tők nem sokáig uszik a vizen, Makkos Lászlót is eléri valahára a bűnhődés és odakerül, hova régen el kellett volna zárni.

Megmutatta Hólyagnak a jegyzőkönyvet s a jó ember örömmézzel olvasta el.

— Mondtam én mindig, hogy ő a gonosz hamislelkű, de hát a törvény nem hallgat az okos szóra! — mondá.

— No, most már hasztalanul rugódozik! Megfogytunk a jó madarat!

— Meg ám! Vigye komám rögtön a törvényre, hadd szabaduljon ez az ártatlan ember!

Csonka László nem is késlekedett a dologgal. Alig várta, hogy a regget felderüljön, befogatott s beutazott a székvárosba.

A mint Kölesd piacán végig ment, csak nem kővé váltott elképedésében.

Olyan valakit látott egyik sikátorból szembe jönni rá, kit régen halottnak képzelt.

Megállott és kételkedve várta a siető alakot, ki nem más volt, mint maga Makkos Boris.

(Folyt. köv.)

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy cipő, valamint férfi, s női divat üzletünket mai naptól a

Piacz-utca 65. szám

alá, (Miklós-utca sarok), Czégely házba helyezzük át.

Raktárunkat a legújabb divatu árakkal dusan felszerelve, továbbra is a

LEGOLCSÓBB ÁRAK mellett arasítjuk.

Tisztelettel

Székely Jenő és Társa.

Üzlet átadás miatt női divatárak

selyem, gyapju és mosó kelmék
butorszövetek, szőnyegek

kivételes olcsó áron
adatnak el.

Maradékok feleáron.

Kunz József és Társa

cégnél, kistemplombazár

Vasuti állomás Hosszu-pályi, minden vonat érkezésekor
kocsi áll rendelkezésére a közönségnek.

Egyedüli gyógyfürdő,

mely biztosan gyógyítja a görvély kórt, s annak következményeit csontszu, csontvelőlob, összezsugorodott ízület, stb. minden nemét a köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle borbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese, és belső daganatokat s különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatású az ujjonnan átalakított és berendezett 200 év óta fennálló

A KONYÁRI SÓSTÓFÜRDŐ

megnyitás május hó 5-én.

A vasuti jegyek mindig Hosszu-Pályi állomásig váltandók.

Alulírott Zima József, ki a szilácsi nagy gyógyfürdőt 27 éven át a közönség megelőzésére kezelte, minden tekintetben igyekezni fog, hogy a Konyári Sóstó fürdőben is a közönség magas igényeit úgy jól berendezett lakással, valamint egészséges étellekkel, és italokkal jutanyos arak mellett kielégítse.

Fürdőrovós Dr. MÓRICZ ERNŐ poszaji tb. járásorvos.

Villany, massage, tej, és savó gyógy mód.

Zima József.

fürdő-igazgató.

A magy. kir. állam vasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalózóit,

„MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköto arató gepeit,

továbbá: a szab. oszt. magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, acélöntésű ekelővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit

képviselő: **MARKUS J. Debreczen.**

Dr. Kovács I. egyet. orvost. rendel. inv. sz. Budapest, V. Váci-útcán 49.

Dr. Róder és Társa Kisterneuburg.

JOANNOVITS DOME
BUDAPEST, IV., Váci-útcza 25. sz.

SANTAL EGGER

KOSZVENYÉS CSÜZ ellen
REPARATOR

DURATOR
KAPRATÓ MINDENÜTT.

PSEPHOFER J.
vértisztító
labdacsal.

BELVÁROSI KÁVÉHÁZ
IV., Kigyó-tér 2.

KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős előtanulmány

28 ÉV ÓTA
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGVAK BESZERZÉSI
FORRÁSA
MAUTNER ÖDÖN
BUDAPEST
ANDRÁSSY-UT 23.
ÉS ROTTENSILLER-UTCA 33.
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE

ROSER
Általános tudósító

ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

BRAUSWETTER JÁNOS
Kronométer-órák

EGGER-MÉ MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 korona és 2 korona.

FRATELLI DEISINGER
4 1/2 kg Cuba-kávét, válogatott

BENZIN MOTOROK
OSERS és BAUER gyárából

Podégar

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ
BUDAPEST VII. ERZSÉBET-KÖRUT 17.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

GOLIÁT MALÁTA-SÖR.
Kőbányai Király-Sörfőző, Kőbánya.

Ma hozni a haza.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
GAEDICKE A. BUDAPEST

MARGIT KREM

THYMOL
fog-kréme

ELSA-FLUID
FELLER V. JENŐ

MARIACELLGYOMORCSEPPEK
BRADY KÁROLY

TURUL
legfinomabb egészségügyi egyiptomi

Dr. László FRIGYES, Budapest VI. Gyöngyösi 7. sz.

Deb...
D...
A v...
szanak...
hetetlen...
tulajdon...
terület...
porosz...
mélyre...
tornater...
vagy m...
kancelle...
gyűlés...
közvetve...
hatással...
miatta...
tásba, m...
is kinőh...
Au...
szinte c...
elnémul...
doan na...
volna h...
többé n...
Nál...
Ezek pe...
is első...
szolgál...
Hierony...
illeti a...
vélemén...
Pir...
Szé...
Kő...
Bá...
Mir...
Fel...
Lel...
Ha...
Szi...
Sze...
Lá...
Mig...